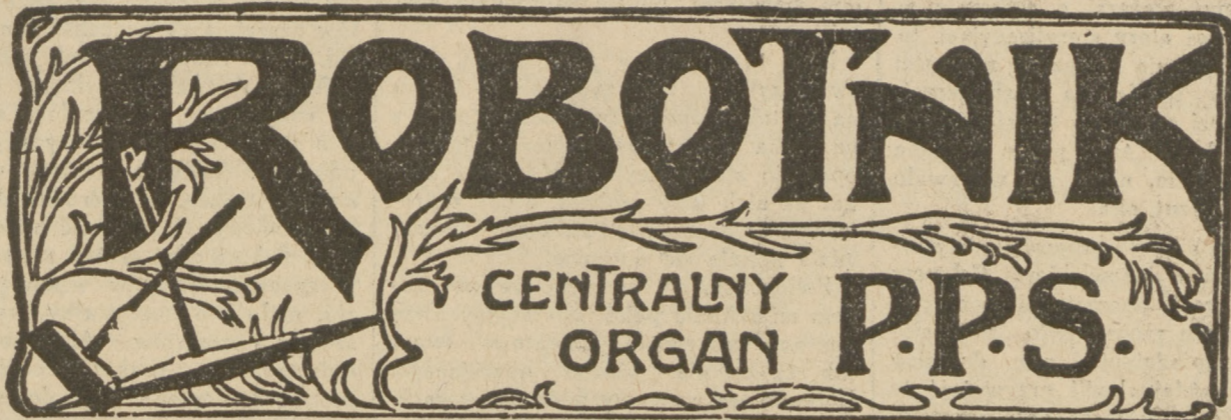

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIAŃSKI**

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.
Za wro rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy w soboty do 12 p.p.
Kasa czynna od 12 do 2-ei.
Opłata pocztowa ulszczona ryczałtem

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 776-70.
DYREKCJA — tel. 720-13.
ADMINISTRACJA — tel. 313-89.
DRUKARNIA — tel. 773-43.
KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175
CENA NUMERU 20 GROSZY

W czternastym roku niepodległości...!

Szkola, nauka, wiedza!
Nadzieja i entuzjazm młodych pokoleń. Świadczenie kultury każdego narodu, wobec cywilizacji odpowiednio go legitymujące! Zaprawione gorczą marzenie tych, których ustroj niesprawiedliwy od źródeł oświaty odrzącił. Siła obronna państwa tak oczywista, iż dla nikogo nigdy nie był niezrozumiałym aforyzm, że w wielkiej wojnie roku 1870-71 zwyciężył przedewszystkiem nauczyciel.

I dlatego Konstytucje wszystkich kulturalnych i demokratycznych krajów, na jednym z naczelnych swych miejsc głoszą zasadę:

nauka jest bezpłatna, powszechna, dostępna dla WSZYSTKICH!

Prawda. Zasada powyższa w różnych krajach różnie była i jest stosowana, zależnie od tego kto ma władzę w rękę. I nieraz nadużywa się szkoły czy to dla propagandy klerykalnej, czy dla polityki klik rządzących.

Ale jakkolwiek między rozmaitemi świętokradztwami, najbardziej godnym potępienia jest to, co na szkole drapieżną łapę kładzie i zaprzęga ją w służbę jakiegoś ubocznego, obcego nauczyciela i z nią sprzecznego interesu, to przecież nie w tem leży wyłączna dla kultury społecznej groźba.

Trzeba być optymistą i pamiętać o tem, że jednak duch ludzki, wiecznie dążący ku wyżynom, z każdym fałszem daje sobie radę. Dowodem choćby np. klerykalizm, który wieki całe utrzymywał szkolnictwo pod swym terorem a mimo to załamuje się i przed zdobyczami wiedzy kapitulować musi coraz szybciej.

Inne natomiast istnieć może dla oświaty niebezpieczeństwo i to najgroźniejsze. Leży ono w tem, gdy np. ci, co rządy i siłę mają w rękę przez swą politykę podkopują egzystencję szkolnictwa, gdy utrudniają oświatę i dostęp do niej szerokich mas, gdy przez to szerzą analfabetyzm, gdy poprostu zasypują źródła kultury i narażają wręcz na zdziczenie młodzież, od nauki odciąć.

Taka gospodarka w dziedzinie szkolnictwa, rozmyślna czy przypadkowa, rodzić musi obawy, że ta najdonioślejsza dla społeczeństwa dziedzina, gotowa zamienić się w pustynię, jakby po przejściu sarańczy czy hord mongolskich.

Te goroczny okres szkolny rozpoczyna się wśród okoliczności tak złowroźnych, jak jeszcze nigdy dotąd, za 14 lat istnienia niepodległości.

Nie idzie tu w tej chwili o roztrząsanie kwestji czyjejs winy i odpowiedzialności za stan dzisiejszy, bo maltretowanemu szkolnictwu polskiemu, nie wiele to pomoże. Przedewszystkiem idzie o to, by społeczeństwo zdało sobie zupełnie jasno sprawę z sytuacji, w jakiej znalazła się dziś nauka polska.

234 Konfiskat „Robotnika”

„Robotnik” z dnia 5 września został skonfiskowany za artykuły: „Walka o obniżenie opłat wjazdowych i targowych” i recenzję z książki „Głębokie bagno”, oraz za ustępy z artykułów: „Nasze wizerowanie” i „Manifestacje komunistyczne”.

JEST TO 234 KONFISKATA „ROBOTNIKA” ZA RZĄDÓW „SANACJI”, ORAZ 56-tą W ROKU BIEŻĄCYM.

I tu sięgnąć należy do danych statystycznych i cyfr budżetowych, które stan oświaty w Polsce najwyraźniej oświetla. Trzeba przejść krótko szkoły powszechne, średnie i wyższe.

Nauczanie powszechne, fundament narodowej kultury, zamiast rozwijać się, cofa się od r. 1929 wstecz.

Jeszcze w roku szkolnym 1928-29, uczyło się w szkołach powszechnych 95,2 proc. dzieci w wieku szkolnym. A już w roku 1930-31 liczba

powyższa spada do 90,8 proc.! A więc 9 dzieci na sto odciętych było od nauki. Dziś jest znacznie gorzej!

W r. 1931-32 nieuczyło się już przeszło 300.000 dzieci w wieku szkolnym. Obecnie z powodu „oszczędnościowej” redukcji sił nauczycielskich, tudzież z braku lokalów cyfra powyższa przekroczyła PÓŁ MILJONA!

Liczba dzieci w wieku szkolnym, z nauki wyciętych, wzrasta w miarę „oszczędności”, dokonywanych w

budżecie oświaty.

Gdy w r. 1930-31 wyłano na oświatę jeszcze 440 milj. zł., to w budżecie 1931-32 wydatek ten spada do 357 MILJ. ZŁ., a w budżecie obecnym przeznaczono na oświatę już tylko 348 milj. zł.

W dwóch zatem latach na oświatę „zaoszczędzono” 100 milj. zł. przy znanych innych „wydatkach” na które pieniądze są.

Ale nie dość tego. Bo w roku obecnym nie wydaje się na szkolnic-

two nawet tego co zostało uchwalone w budżecie. W pierwszych 4 miesiącach obecnego budżetu miano wydać 116 milj. zł., a wydano tylko 109 milj., to jest o 7 milj. zł. mniej. Te budżetowe oszczędności kosztem szkolnictwa grożą załamaniem nauczania powszechnego.

Słusznie podkreśla pos. prof. Kornecki, w „Gazecie Warszawskiej”, że

„w drugim dziesięcioleciu naszej niepodległości grozi nam analfabetyzm młodego pokolenia”.

Szkolnictwo średnie znajduje się w równie ciężkiej sytuacji. Przedewszystkiem z powodu swej drożyzny, staje się ono dla szerokiej mas coraz bardziej niedostępnym. Wprowadzone obecnie opłaty 22 zł. mies., których mniej zamożne rodziny — a takich jest dziś przytłaczająca w kraju większość — uścić nie mogą, coraz większe zastępy młodzieży, pragnącej się uczyć, od nauki odrącają.

Co do znana „reforma(!) szkolna”, likwidacja pierwszych klas gimnazjalnych, w związku z tem wielkie redukcje nauczycieli, a w dodatku jeszcze liczne „rugi”, wywołujące zamieszanie, które długo potrwa.

Gdy uwzględnimy, że w miarę ubożenia społeczeństwa, upadają również szkoły średnie prywatne i liczba dzieci do nich uczęszczających coraz bardziej się obniża, zobaczymy, jak znacznie pogarsza się stan szkolnictwa średniego z tym jeszcze dla kultury społeczeństwa niebezpiecznym dodatkiem, że procent dzieci wiejskich, korzystających ze szkół średnich, z powodu ubóstwa wsi a drożyzny nauki, kurczy się coraz szybciej.

Jak smutny obraz przedstawia dziś szkolnictwo wyższe, o tem młodzież tych szkół najwięcej może powiedzieć. Z jednej strony „budżetowa oszczędność”, z drugiej czysto fiskalne wyrubowanie opłat do niebywalej dawniej wysokości, która tylko majątnym pozwala dziś korzystać z uniwersytetów—wywołują coraz większą troskę o losy szkolnictwa wyższego.

„Kompresje budżetowe” ciążyą dziś na bibliotekach na klinikach, na laboratorjach, na liczbie potrzebnych do nauki asystentów, na urzędzeniach naukowych i t. d., nawet na ogrzewaniu sal. A ostatnia podwyżka czesnego! Zapłaci je dziecko bogacza. Ale dziecko chłopca, robotnika, czy urzędnika — choćby w nim geniusz tla! — dostęp do szkoły wyższej ma dziś zamknięty!

Wszystko to rodzi następstwa. Już w r. 1930-31 w Polsce znajdował się w szkole — od przedszkola do wyższych zakładów włącznie — zaledwie co szósty człowiek. Dziś zaledwie co ósmy lub dziewiąty, gdy w krajach zachodnich co czwarty...

To wystarczy! Kultu: a Polski cofa się wstecz! W czternastym roku niepodległości!

Kcz.

Strajk w przemyśle naftowym Imponująca solidarność robotników Wczorajszy dzień strajku

(Telefonem od naszego korespondenta)

Rafinerja „LIMANOWA”, w której po przednio część robotników pracowała WZCZORAJ całkowicie została unieruchomiona. Rafinerja „NAFTA” w Drohobyczu, w której pracowało około 77 robotników wczoraj stanęła ostatecznie. W rafinerji „POLMIN” 40 robotników zatrzymano w fabryce od chwili wybuchu strajku aż do soboty. Na niedzielę wypuszczono ich z rafinerji; więcej już do pracy nie wrócili. W rafinerji TRZE BINIA, gdzie strajk jest całkowity, po-

licja nie pozwala na odbycie zgromadzeń.

Wczoraj tow. STANCZYK, sekretarz generalny C. Z. Górników interwenjował u wojewody aby ze względu na utrzymanie spokojnego przebiegu strajku zwrócić uwagę policji, aby się do nie swoich rzeczy nie mieszała.

W sobotę wieczorem odbyło się olbrzymie zgromadzenie strajkujących robotników w BORYSLAWIU, na którym przemawiali tow. tow. STANCZYK, HALUCH i BOCIAN. Postanowiono

przewodzą strajk tak długo, dokąd nie zostanie zawarta umowa ze wszystkimi przemysłowcami.

Na całym terenie strajkowym odbywają się zgromadzenia, na których robotnicy z entuzjazmem uchwalają rezolucje ZA WYTRWANIE W WALCE.

Inspektor pracy w Drohobyczu zwrócił się w niedzielę do Związków z prośbą o przysłanie delegatów na wtorek na konferencję z właścicielami rafinerji.

Czy konferencja da jaki rezultat, jeszcze nie wiadomo.

Walki o prawo do życia

Robotników Łodzi i okręgu łódzkiego

(Telefonem)

Wczoraj przystąpiły do pracy przedsiębiorstwa w Zgierz, natomiast w tkalnicy trwa strajk w dalszym ciągu, gdyż sobotnia konferencja nie doprowadziła do porozumienia.

Również nie uległa dotychczas zmia-

nie sytuacja strajkowa w przemyśle policoszniczym w Aleksandrowie.

Robotnicy przemysłu włókienniczego w Bełchatowie objęli się w dalszym ciągu lokautem.

**

Wczoraj zwolniono z robót publicznych w Pabjanicach 900 robotników, którzy udali się pod Magistrat, domagając się pracy. Sytuacja jest bardzo napięta.

Nowe wojownicze plany Japonji

W Londynie i w Waszyngtonie krąży pogłoski, że sztab japoński przygotowuje AKCJĘ WOJSKOWĄ w stosunku do Chin północnych.

Akcja miałaby na celu przerwanie kontaktu między powstańcami chińskimi w Mandżurji a Chinami rdzennymi. Wywołalaby ona — rzecz prosta — niesłychane zaostrenie stosunków japoń-

sko - chińskich, japońsko - sowieckich i japońsko-amerykańskich. Brytyjskie koła rządowe uważają sytuację za bardzo poważną.

Budzące się masy

Wielkie zgromadzenia chłopsko-robotnicze P.P.S. z niedzieli ubiegłej

Otrzymałmśmy dotychczas dwa sprawozdania szczegółowe z niedzielnych masowych zgromadzeń chłopsko-robotniczych P. P. S.

W RYKACH (pow. garwoliński) ogromne tłumy zalały wielki plac około starego kościoła. Przewodniczył tow. B. Nosowski, przemawiali tow. tow. St. Dubois, M. Niedziałkowski i Wł. Baranowski. Wśród przybyłych na zgromadzenie ogromną większość stanowili włościanie. Ogółem w zgromadzeniu uczestniczyło do 4000 osób. Tłumy reagowały z entuzjazmem na wezwania do walki o Rząd Robotniczo-Włościański, o wolność polityczną i o przebudowę ustroju społeczno - gospodarczego. Dawał się wyczuć jasno jakiś nowy wiew, niespotykany od wielu miesięcy; tłumy wyczuwały jakby swoją zbiorową siłę,

hasło wspólności interesów i dążeń mas robotniczych, oraz włościańskich było rozumiane dokładnie i podchwytywane z entuzjazmem.

W PRZASNYSZU do przeszło 1500 włościan i robotników przemawiali tow. tow. D. Kluszyńska, T. Matuszew-

Teror polityczny w Chinach

Gen. Czang-Tsu-Czang, ongiś dyktator jednej z prowincji chińskich zamordowany został na dworcu kolejowym w Tsinanfou w niedzielę wieczorem. Zastrzelił go dwaj młodzi Chińczycy. Zabójców aresztowano.

ski i L. Śledziński. Nastrój zebranych przedstawiał się tak samo, jak w Rykach.

**

W osobnym artykule postaramy się oddać wrażenia uczestników tych dwóch oraz innych, odbytych w dn. 4 września, zgromadzeń manifestacyjnych P. P. S.

U LUDOWCÓW.

W Koninie odbyły się słynne już dzisiaj „ocenzurowane dożynki” Str. Ludowego. Zgromadziło się do 5000 włościan i włościanek. Podczas przemówienia ob. K. Bażyńskiego przedstawiciel starostwa zgromadzenie rozwiązał. Poprzednio „zdążyli” przemówić ob. ch. M. Malinowski, M. Róg, St. Thugutt, St. Wrona, sen. Januszewski.

Koniec strajku w Belgji

W plebiscycie górników 60 proc. głosów wypowiedziało się za przyjęciem propozycji pojednawczych ministra pracy.

Strajk węglowy można więc uważać za skończony niejako... rozejmem klasowym. Strajk trwał dwa miesiące.

Urzędowe „dożynki” na Wawelu Przejazd i kiełbasa gratis

„Naprzód” donosi:
Władze wojewódzkie w Krakowie organizują w dniach 10 i 11 września „urzędowe” dożynki na Wawelu, w których ma wziąć udział młodzież wiejska, odpowiednio „przysposobiona”

Słychać skrzyp szubienic...

W związku ze skazaniem w dniu 2 września r. b. Józefa Ziemińskiego z Gotardowic powiatu rybnickiego przez sąd doraźny w Rybniku za usiłowanie zabójstwa posterunkowego policji wojewódzkiej Antoniego Zuzkę na karę śmierci przez powieszenie obrońca zwrócił się do Prezydenta Rzeczypospolitej z prośbą o ulaskawienie. Pan Prezydent z prawa łaski nie skorzystał wobec czego wyrok wykonano, dnia 3 września r. b. o godz. 6. 55.

Szczęście czy nieszczęście

Kobiecina skarżyła się okropnie, jak jej się nie powodzi.

Śniła jej się siedem kur, z których każda niosła siedem razy po siedem jaj. Taki sen od razu natknął ją myślą, że trzeba postawić na loterię. Tylko nie wiedziała, czy trzeba postawić na los, którego numer składałyby się z trzech siódemek, t. j. 777, czy też sens nakazuje siedem pomógł przez siedem, a to jeszcze raz przez siedem i kupić los, którego numer byłby cyfra, uzyskaną z tego skomplikowanego mnożenia.

Wszystkie przyjaciółki, uznane specjalistki o tajemniczej sztuce wykładni snów, wypowiedziały się za mnożeniem. Wspólnie dokonały tego trudnego działania i wyszła z niego trochę dziwna liczba 562. Kobiecina uparcie szukała losu o tym numerze, wreszcie w Generalnej Dyrekcji Loterii poinformowano ją, w której kolekturze może kupić ten los i rzeczywiście na ten los padła główna wygrana w I klasie 60.000 zł.

Bodaj to umiejętność mnożenia! Gdy się pytało kobieciny, dlaczego uparła się przy numerze 562, tłumaczyła, że przecież to jasne, bo śniła się jej 7 razy 7 razy po 7, co razem jest 562, a równocześnie zmarnowana wyrzekała: Taki piękny sen, taki proroczy tak się zmarnował. Bo gdybym trafiła wygraną w V-jej klasie, wygrałabym 300.000 zł., a gdybym trafiła główną wygraną w V klasie ostatniego dnia ciągnięcia, to jeszcze do głównej wygranej dołączyłaby się premia 200.000 zł. i 50 po 10.000 zł. i dostalabym wtedy cały milion złotych.

Zwirko zwycięzca „Challenge”

D-r Filip STERN powrócił
Sienna 9, tel. 311-59

CO SŁYCHAĆ NA WIECIE IDJOTYZMY WOJSKOWE.

Donoszą nam z Ołomuńca o wielkim wrażeń jakie tam wywołało postępowanie dyscyplinarne przeciwko ppłk. dr. med. Jarosławowi Durychowi. Podpułkownik Durych otrzymał cztery dni aresztu domowego za podanie ręki bez rękawiczki dowódcy dywizji gen. Kadlecewiczowi.

Za to samo przewinienie cały szereg innych oficerów otrzymał jeden dzień aresztu domowego. Płk. Durych należy do znanych powieściopisarzy czeskich obecnej doby.

OGRANICZENIE PRODUKCJI WHISKY.

Związek szkockich fabrykantów whisky postanowił wstrzymać dalszą produkcję w sezonie 1932-33. Powodem wstrzymania dalszej fabrykacji whisky są zbyt wygórowane podatki na napoje wysokowe. Wskutek tego uciążliwego opodatkowania konsumpcja whisky ostatnio wybitnie się zmniejszyła, tak że powstały wielkie zapasy magazynowe nie mogące liczyć na rychły zbył. Wstrzymanie dalszej produkcji whisky pociągnie za sobą zamknięcie na dłuższy czas 78 gorzelni zatrudniających kilka tysięcy robotników.

POPRAWA, ALE W PRZEMYSLE DJAMENTOWYM.

Donoszą nam z Amsterdamu, iż sytuacja w przemyśle djamentowym w dalszym ciągu poprawia się. 4000 szlifery będących dłuższy czas bez pracy uzyskało w ten sposób zatrudnienie. Ilość zatrudnionych w przemyśle djamentowym pracowników w Amsterdamie wynosi obecnie 7000. Ceny za kamienie zwyczajne wzrosły o 20 proc. za więcej szlachetne okazy o 10 proc.

ODKRYCIE OBRAZU Z XV WIEKU.

W kaplicy wiejskiej pod Mauberge odkryto zapomniany obraz religijny, pochodzący z XV wieku i należący do szkoły flamandzkiej. Obraz składa się z dwóch części przedstawiających młodociany obraz Chrystusa i jest malowany starożytną metodą na drzewie. Obrazem, posiadającym cechy wartościowego zabytku sztuki średniowiecza, zajęła się specjalna komisja ekspertów.

POŻAR BAWELNY W EGIPCIE.

Zapasy bawełny wartości 25.000 funt. st., należące do rządu, zniszczył całkowicie pożar, który wybuchł w hangarach portowych. Zniszczyliściami żywo walczono przez 5 godzin i dzięki wielkiemu wysiłkowi zdołano połowę całkowitych zapasów bawełny uratować.

WYŚCIG ZBROJEN MORSKICH.

W Liverpoolu spuszczone na wodę nowy krążownik angielski „Achilles” o pojemności 7000 ton, uzbrojony 8-ma działami o kalibrze 15 cm. Maszyna krążownika w sile 72.000 KM. rozwija ją szybkość 32,5 węzłów.

Dr. Jakób Borowski

Dn. 4 września, po długiej chorobie zmarł w 64 roku życia, wybitny bakteriolog, kierownik laboratorium bakteriologicznego w Kasie Chorych, dr. Jakób Borowski.

Zmarły był synem powstańca 1863 r. W młodości swej należał w okresie r. 1889-92, do Związku Robotników Polskich; następnie zagranicą — do związku zagranicznego Socjalistów polskich; później zaś — do PPS.

Podczas wojny był kierownikiem Instytutu Bakteriologicznego w Kijowie, skąd przybył do kraju w roku 1919.

Zmarły, poza nauką, interesował się żywo sprawami społecznymi i robotniczymi.

Cześć Jego pamięci.

Dukaty

Mennica Państwowa otrzymała pierwsze zamówienia na wybite t. zw. dukatów polskich po zł. 25 oraz monet po zł. 50 i 100. Zamówienia te dokonane zostały przez numizmatyków.

Rejestracja ur. w r. 1914

We wtorek, 6 b. m., w kolejnym dniu rejestracji mężczyzn ur. w r. 1914, zamieszkałych stale w obrębie m. st. Warszawy lub przebywających w tym czasie w Warszawie, a nie mających stałego faktycznego miejsca zamieszkania w kraju, winni stawić się w wydziale wojskowym magistratu (Florjańska 10) w godz. od 8 m. 30 do godz. 13, podlegający rejestracji, zamieszkał na terenie IV komisariatu, nazwiska których rozpoczynają się na litery od A do K. włącznie.

Winni niedopełnienia obowiązku zgłoszenia się w sposób i w terminie określonych w planie rejestracji, ulegną karze grzywny do 500 zł. lub aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie. Niezależnie od powyższego, osoby te stracą możliwość odbywania skróconej czynnej służby wojskowej i prawo do korzystania z odroczeń.

Robotnicy budowlani obradują

W dniu 4 września b. r., na podwórzu przy ul. Leszno Nr. 53, odbył się wiec robotników budowlanych, zwołany przez Centr. Zw. Rob. Budowlanych, zadań zebrania przez tow. Chodyńskiego-Oddział II w Warszawie, ul. Długa Nr. 19, na którym przewodniczył tow. E. Chodyński.

Po zagajeniu i wyjaśnieniu celu, oraz go, przemawiał tow. Socha, sekretarz okręgowy Związku, przedstawiając robotnikom poczynania Związku, przeprowadzane wspólnie z Radą Związków Zawodowych i Komisją Centralną w kierunku skłonienia czynników rządowych do ożywienia ruchu budowlanego, uruchomienia robót publicznych i wypłacania zapomóg dla bezrobotnych robotników budowlanych, oświetlając zdradziecką rolę Związku B. B. S., który zawierając umowę z przemysłowcami, ułatwił przedsiębiorcom niebawym dziś wyzysk robotników.

Dla obrony podstępnego stanowiska Związku B. B. S. sprowadzono na wiec p. Romanowski, który w sposób mętny i chaotyczny dowodził, że... właśnie błagał C. Z. R. B., Oddział II w Warszawie o pomoc dla obrony stawek i oświadczył, że... istotnie przemysłowcy budowlani poszli w wyzysku dalej.

aniżeli zawarta przez niego umowa; jednocześnie stwierdził, że zdaje sobie obecnie sprawę z tego, że zawierając umowę, Zw. BBS, popełnił błąd, wskutek czego zarówno Gardecki, jak i Polańczyk skończyli się w ruchu zawodowym. Zakończył swoje wyjaśnienia okrzykiem na cześć Związku klasowego. Chciał jeszcze przemawiać przez Zw. BBS, p. Martynowicz, jednakże zebrani robotnicy nie pozwolili mu mówić.

Po dyskusji przyjęto jednomyślnie rezolucję, którą podamy w streszczeniu w jednym z najbliższych numerów „Robotnika”, oraz wniosek, przesyłający wyraz solidarności dla walczących robotników naftowych i transportowców, oraz włóknarzy.

Tak zwana „lewica związkowa” — starała się, jak zwykle, po potępieniu wszystkich Związków, a w szczególności Związku Klasowego, utrudniać skupianie się robotników budowlanych w Organizacji klasowej, nie przedstawiając ze swej strony żadnego konkretnego planu, oprócz... stawiania wniosków, niezgodnych ze statutem Związku, t. j. powołania specjalnej Komisji do pomocy Zarządowi Związku.

Uświadomieni robotnicy wiedzą co o tem myśleć.

Umowy zbiorowe

Pracowników umysłowych w Stanach Zjednoczonych

Międzynarodowa Federacja pracowników umysłowych (dla Stanów Zjedn. i Kanady) ogłosiła wyniki ankiety o umowach zbiorowych wśród pracowników umysłowych prywatnych.

Jak wynika z ankiety tylko 12% wielkich przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, zatrudniających ponad 40 pracowników umysłowych zawarło do kwietnia rb. umowy zbiorowe z pracownikami. Naogół umowy są respektowane. Tylko trzecia część tych umów traktuje o minimum wynagrodzenia dla pracownika umysłowego. W 25 wypadków umowy zbiorowe nie posiadają paragrafu, dotyczącego czasu pracy, w 8% postanowienia umów zbiorowych, dotyczących czasu pracy i minimum wynagrodzeń omijane były przez pracodawców. Do 1 kwietnia rb. z trzecią częścią pracodawców nie odnowiono umów ze względu na toczące się pertraktacje. Wśród przedsiębiorstw, które nie zawarły wogóle umów zbiorowych.

czas pracy jest zupełnie nieprzestrzegany, i pracownicy zmuszani są do pracy nadliczbowej przeciętnie do 20% ponad normalny czas pracy.

Niezorganizowani pracownicy w Stanach i Kanadzie pozbawieni są całkowicie wszelkiej pomocy i ochrony prawnej. Nic więc dziwnego, że liczebność związków zawodowych z każdym dniem wzrasta.

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

BIURALISTKA MŁODA ze znajomością buchalterji, korespondencji i maszyny, poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej. Łaskawe oferty do Admin. „Robotnika” dla F. V.

POSZUKUJE PRACY JAKO POSŁUGACZKA LUB WOZNA. Mam wieloletnią praktykę. Adres: Piwna 37 m. 27.

Poszukuję jakiegokolwiek pracy umysłowej lub fizycznej. Jestem bez pracy przeszło od roku. Mam długoletnie doświadczenie w pracy biurowej oraz w leśnictwie. Zgłaszać się: Nowy Świat 12 m. 24.

20-LETNI robotnik przyjmie każdą pracę. Oferty dla „20 lat” do „Robotnika”.

Robotnik niewykwalifikowany poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty składać: Tamka 17, m. 21 — Kert Edmund.

Młody kotlarz poszukuje jakiegokolwiek pracy, nie koniecznie fachowej, lecz dającej możliwość utrzymania dwum osobom. Oferty składać do red. „Robotnika” dla kotlarza.

STAN POGODY

DOŚĆ POGODNIE.

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym: dość pogodnie, przy zachmurzeniu umiarkowanym. Po chłodnej nocy, temp. od 18° do 20°. Stabe wiatry zachodnie, potem miejscowe.

Z W CZORAJSZEJ GIEŁDY

Belgia 123.75, Holandia 358.90, Londyn 31.00, Nowy Jork 8.92, Paryż 34.97, Praga 26.39, Szwajcaria 172.60, Włochy 45.70. Obroty małe.

Z manerwów „Reichswehry”

NASZA FACHOWOŚĆ I WYTWORNY GUST

To zapewnienie dobrego i taniego kupna

ZNAJĄ NAJWIĘKSZĄ W KRAJU HURTOWNIA SUKIEN PŁASZCZY I BLUZEK

M. HOPMAN WARSZAWA, NALEWKI 38
FRONT, I-SZE PIĘTRO. TEL. 11-55-72

Rozpoczęła detaliczną sprzedaż według najnowszych modeli zagranicznych

CENY ŚCIŚLE HURTOWE!

SZTAFETA ROBOTNICZA

Święto Sportu Robotniczego

Z okazji 5-cio lecia istnienia Łódzkiego R. S. K. O.

Łódzki R. S. K. O. z okazji 5-cio lecia istnienia zorganizował w ub. niedzielę na boisku Widzewa Święto Sportu Robotniczego w ramach którego rozegrano szereg ciekawych imprez. Już od godz. 8 rano zjeżdżają się zawodnicy klubów prowincjonalnych, coraz więcej i liczniej; na boisku, na godz. 9 są już prawie wszystkie miasta reprezentowane. Prócz Łodzi jest Tomaszów, Kalisz, Zdunsko Wola, Pabjanice, Sieradz, Zgierz, Ozorków. Na trybunach również ruch, obecni są przedstawiciele Państwowego Urzędu W. F. i P. W. Zw. Zawodów, Partii, wielu działaczy z bratnich organizacji, oraz masa publiczności (ze względów propagandowych bilet wejścia kosztował tylko 25 gr.).

Uroczystość rozpoczyna się od defilady zawodników, którzy po okrażeniu boiska ustawiają się przed masztem, tow. Kaczmarek, kierownik defilady składa raport tow. Rękowskiemu. W defiladzie udział bierze 360 zawodników reprezentujących 17 klubów okręgu.

Następnie tow. Rękowski charakteryzuje krótko prace Ł. R. S. K. O. w okresie 5-ciu lat, wciągając na zakończenie sztandar na maszt jako znak rozpoczęcia zawodów (orkiestra gra międzynarodówkę) przemawiają jeszcze tow. Jordan (Zarząd Główny Z. R. S. S.), tow. Holenderski (Gwiazda), tow. Grundman (Jutrznia).

Jako pierwszy punkt programu sportowego odbywają się ćwiczenia i popisy gimnastyczne Jutrznia, której grupy męskie i żeńskie wykonały wzorowo szereg ćwiczeń, oraz piramida Szternu — Łódź wyobrażając gwiazdę (nagrodzone oklaskami). Po gimnastyce rozpoczynają się jednocześnie błyskawiczne turnieje w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę, oraz zawody lekkoatletyczne.

Błyskawiczny turniej piłkarski wygrywa Widzew p. 12, remisując z Szternem i Naprzodem, 2) Sztern — Łódź p. 10, 3) Tur — Łódź p. 9. Na dalszych miejscach Naprzód — Łódź, Tur — Pabjanice, Sztern — Pabjanice, Morgensztern — Łódź, Sztern — Kalisz (w turnieju brało udział 8 klubów razem rozegrano 28 meczy).

Turniej błyskawiczny koszykówki męskiej 2 razy po 5 minut, wygrał nadszpedziewanie Widzew, bijąc Tur — Łódź w decydującym meczu 4:2: 1) m. Widzew 7 p. (21—10), 2) Tur — Łódź p. 6 (46—6), 3) Tur — Pabjanice 3 p. (10—30), 4) Morgensztern — Łódź p. 3 (8—27), 5) Sztern — Łódź 0 p. (2—16).

Błyskawiczny turniej siatkówki męskiej (grano tylko jedną partię) wygrywa Tur—Łódź przed Widzewem Łódź, Tur — Pabjanice, Tur—Tomaszów i Szternem — Łódź. Zawody lekkoatletyczne. Prócz kon-

kurencji punktowych systemem dotychczasowym, zorganizowane zostały również konkurencje w ten sposób, że za każdego zawodnika, który osiągał minimum, klub otrzymywał 2 punkty. Powyższa punktacja zmusiła kluby do jaknajliczniejszego obsadzenia konkurencji i tak w biegu na 60 m. (Kobiety) startowało 20 zawodniczek (minimum 9,6 s.), w kuli kobiecej 14 zawodniczek (min. 6,50 m.), w biegu na 100 m. dla mężczyzn startowało 46 zawodników (min. 14 s., w skoku wwyż męskim startowało 38 zawodników (min. 1,25), w kuli męskiej startowało 30 zawodników min. 8 m.

W konkurencjach indywidualnych wyniki przedstawiają się następująco:

bieg na 200 mtr. kobiety: 1) Domałanka Stanisława (Tur—Łódź), 2) Majewska (Tur — Łódź), 3) Drewniczówna Widzew.

800 mtr. męskie: 1) Żurawłow (Tur), 2) Kupiec Widzew, 3) Dyszel (Sztern).

3000 mtr.: 1) Rodena (Tur — Tomasz.), 2) Bielecki (Widzew), 3) Hanyusz (Widzew).

Sztafeta 4 x 100 mtr. Kobieta: 1 m. Tur. Ł., 2 m. Widzew, 3 m. Sztern.

Sztafeta olimpijska męska: 1 m. Tur. Ł., 2 m. Widzew, 3 m. Sztern.

W ogólnej punktacji lekkoatletycznej 1 m. zdobył Tur Łódź p. 156, 2 m. Widzew 130 p., 3 m. Sztern Ł. p. 90.

Na zakończenie odbyło się rozdanie nagród. Puchar otrzymał Widzew (za piłkę nożną), proporce 2 Tur Ł. (za siatkówkę i lekkoatletykę), Widzew (za koszykówkę), Sztern (za najliczniejsze obsadzenie zawodów), Jutrznia (za gimnastykę).

Jednocześnie tow. Zatkę imieniem Zarządu Ł. R. S. K. O. wręczył tow. Rękowskiemu pamiątkową odznakę za nieprzerwane piastowanie mandatu przewodniczącego Ł. R. S. K. O. w ciągu 5-ciu lat.

Wacław Zatkę.

Kluby robotnicze w walce o mistrzostwo

We Lwowie kluby robotnicze rozegrały ostatnio następujące mecze:

TSL — RKS 2:1. Do decydujących niemal zawodów między TSL a RKS, ten ostatni wystąpił w nieco osłabionym składzie i mecz przegrał.

AWANTURA NA MECZU BOKSERSKIM OBU ŚLĄSKÓW

W Opolu odbył się w niedzielę doroczny mecz bokserski pomiędzy Śląskiem Niemieckim a Śląskiem Polskim. Zawody zakończyły się niesłychanym skandalem. Mianowicie Niemcy, wykorzystując swoją przewagę liczbowa w komisji sędziowskiej, przyznawali wszystkie zwycięstwa Niemcom, mimo bezwzględnej przewagi bokserów polskich. Ponieważ protest Polaków został odrzucony, nasza drużyna opuściła turniej wśród konsternacji kilkudziesięciu publiczności i organizatorów.

W chwili przerwania meczu wynik był 7:3 na korzyść Śląska Opolskiego.

MISTRZOSTWA WARSZAWSKIEJ KLASY A

W niedzielę odbyły się trzy mecze o mistrzostwo klasy A okręgu warszawskiego AZS pokonał Warszawiankę Ib — 2:1. Marymont wygrał z rezerwą Legii 4:3, wreszcie Skoda zwyciężyła rezerwę Polonii 3:2.

PIĘCIOBÓJ ATLETYCZNY O MISTRZOSTWO WARSZAWY

Pięciobój atletyczny o drużynowe mistrzostwo Warszawy wygrała Legia. Dalsze miejsca zajęły Rywał i Elektryczność.

Metal — Zenit 3:0. Żydowski robotnicy mimo, że wystąpili w osłabionym składzie, pokazali grę bardzo ładną, bijąc bez trudu przeciwnika. Wszystkie bramki dla Metalu strzelił Zinker.

W tabeli B klasy drużyny robotnicze znajdują się na piątym miejscu RKS, na szóstym Metal, na siódmym Grafika. ZZK — Kadur 6:1. Zasłużone zwycięstwo kolejarzy, dla których bramki zdobyli: Kisiel 2, John 2, Pron i Szczepanowski po jednej. W tabeli klasy C. ZZK w grupie pierwszej znajduje się na drugim miejscu.

Stryj: Tur — Pogoń III 3:2. Zawody o mistrzostwo klasy C.

Drohobycz: Tur (Borysław) — Gwiazda 2:1. Tur okazał się drużyną o klasę

POPONCZYK—MISTRZEM TOROWYM POLSKI

W niedzielę odbył się długodystansowy bieg torowy o mistrzostwo Polski na dystansie 50 klm.

Mistrzem Polski został Poponczyk (WTC) — 18 pkt. czas 1:24:01,4.

Startowało 16 zawodników. 8 ukończyło bieg.

Pływanie

A.Z.S. MISTRZEM WARSZAWY W WATEROPOLE.

W sobotę odbył się ostatni mecz o mistrzostwo Warszawy w piłce wodnej, pomiędzy A. Z. S. II a Delfinem. Zwyciężył AZS. II 3:2.

Mistrzem klasy A okręgu warszawskiego został AZS. II. Dalsze miejsca zajęły kolejno: 2) Legia, 3) Delfin, 4) ZASS, 5) Makabi.

NOWY PLYWACKI REKORD POLSKI.

W sobotę Jastrzębski z warszawskiego A. Z. S. pobił rekord Polski na 400 mtr. na znak osiągając czas 6:36,1.

Poprzedni rekord należał do Weigmiana (EKS.) i wynosił 7:11,4. Rekord ten ustanowiony został jeszcze w 1924 r. i był niepobity od 8 lat.

NADZWYCZAJNE ZEBRANIA PIĘŚCIARZY

W Warszawie odbyła się Konferencja przedstawicieli klubów bokserskich na której nastąpiło uzgodnienie poglądów. Postanowiono zwołać nadzwyczajne walne zebranie Warszawskiego Okręgowego Związku Bokserskiego na 25 września r. b.

Nadzwyczajne walne zebranie Polskiego Związku Bokserskiego odbędzie się dnia 16 października w Poznaniu. Jak się dowiadujemy, Warszawa nie postawi wniosku o przeniesienie siedziby Polskiego Związku Bokserskiego do stolicy. Gdyby jednak wniosek taki został zgłoszony przez inną delegację Warszawa głosować będzie za tym wnioskiem.

Na froncie walk

o wejście do ligi

Po 3-tygodniowych walkach sytuacja na froncie walk o wejście do Ligi przedstawia się następująco:

W pierwszej grupie o pierwsze miejsce walczyć będą poznańska Legia z LTGS, a o ostatnie miejsce Polonia bydgoska z mistrzem Warszawy Gwiazdą. Chwilowo pierwsze miejsce w tabeli zajmuje Legia, która na 5 gier straciła zaledwie 1 punkt i posiada świetny stosunek bramek 11:2. Drugim z kolei jest LTGS. Na dwa spotkania zdobył on wszystkie 4 punkty i stosunek bramek 10:2. Decydujące znaczenie będzie miał mecz, który się odbędzie w najbliższą niedzielę w Poznaniu pomiędzy LTGS a Legia. Trzecie miejsce zajmie bydgoska Polonia — 1 punkt na 3 spotkania, stos. bramek 4:14. Gwiazda znajduje się wciąż na ostatnim miejscu — 2 gry, 0 pkt. stos. bramek 0:7.

W drugiej grupie rozstrzygnięcie padnie prawdopodobnie już w najbliższą niedzielę na meczu Podgórze — IFC w Krakowie, przyczem mistrzowi Krakowa do zwycięstwa wystarczy remis, pod czas gdy IFC musi spotkanie wygrać

aby doprowadzić do trzeciego decydującego meczu. W tabeli prowadzi Podgórze 2 gry, 4 punkty, stos. br. 5:1 przed IFC — 2 gry, 2 punkty, st. br. 7:5 i Wartę z Zawiercia — 2 gry, 0 pkt., str. br. 2:0.

W trzeciej grupie bezkonkurencyjną jest Polonia bydgoska, chwilowo zajmuje ona drugie miejsce, mając na jedną grę 2 pkt. i st. br. 8:0. Pierwszą jest Unja lubelska — 2 gry, 3 pkt., st. br. 3:2, mistrz Wołynia Hasmona zajmuje ostatnie miejsce — 3 gry, 1 pkt. st. br. 2:11.

W najbliższą niedzielę walczyć będą w Poznaniu Legia — LTGS, w Warszawie Gwiazda z bydgoską Polonią, w Krakowie Podgórze z IFC, w Przemyślu Polonia z lubelską Unją, wreszcie w Grodnie 76 p. p. z 4 Dyonem samoch. pancernych.

KRAJOWE MISTRZOSTWA TENISOWE POLSKI

Wczoraj odbyły się dalsze rozgrywki tenisowe o mistrzostwo Polski. Wyniki wykazały doskonałą formę Wittmana, który o mało nie wygrał z Tłoczyńskim. Finały pań nie doszły do skutku z powodu choroby Jędrzejowskiej. W grach podwójnych rozegrano jedynie półfinały.

W grze pojedynczej panów w półfinale Tłoczyński pokonał Wittmana po ciężkiej, trwającej przeszło 2 godziny walce 4:6, 7:5, 9:7, 6:4.

W grze podwójnej pań, para Groblewska — Pozowska pokonała parę Stefanówna — Turczynówna 6:4, 6:3.

W finale juniorów mistrzostwo Polski zdobył ponownie Tarłowski, bijąc Beldowskiego 6:1, 6:4.

W finale pocieszenia zwyciężył Horyn bez walki z powodu wyjazdu Pohoryllesa.

lepszą i zasłużył na lepszy wynik.

Tarnopol: Kresy — ZRKS 4:1. Zawody o puchar. Drużyna żydowskich robotników grała nadzwyczajnie ambitnie, lecz ulec musiała silniejszemu fizycznie zespołowi wojskowemu.

Stanisławów: RKS — Jedność. Po czteroletnim pobycie w klasie B Robotniczy klub sportowy spada do klasy C. Ostatni rok był dla Jedności nadzwyczaj ciężkim rokiem, zwłaszcza pod względem finansowym.

P. U. W. F. przeciw awanturom na boiskach

Dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i P. W. płk. Kiliński wystosował do Polskiego Związku piłki nożnej list w sprawie ostatnich gorszących zająć na boiskach, treści następującej:

„Wobec wypadku spoliczkowania sportowca przez drugiego gracza, co miało miejsce na meczu Polonia — Pogoń uważam:

1) Jak długo podobne wypadki będą miały miejsce niema mowy aby doszło do porozumienia z Ministerjum Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie należenia młodzieży do klubów.

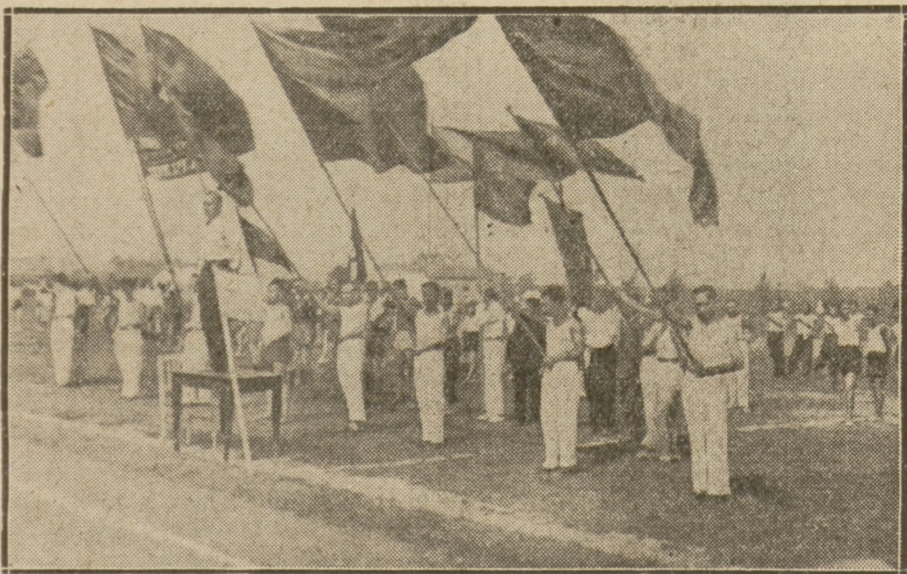
2) Ponieważ w drużynach występują osoby wojskowe, może wobec podobnych wypadków zająć konieczność uzyskania każdorazowo zgody p. ministra spraw wojskowych na ich występy.

3) Nie przesadzając zgóry, jaka kara zostanie winnemu tego czynu wymierzona, uważam, że tylko całkowita dyskwalifikacja w każdym tak rażącym wypadku może uratować honor sportu polskiego, podnieść prestige odpowiednich czynników i dać podstawę do dalszych pertrakacji z Ministerjum W. R. i O. P.”

WIECZOREK — MISTRZEM POLSKI W PIĘCIOBOJU

Wczoraj odbył się w Bydgoszczy pięciobój lekkoatletyczny o mistrzostwo Polski. Startowali trzej zawodnicy. Zwyciężył Wieczorek (3 p. saperów Wilno), osiągając 3.387,89 pkt.

Ze święta Sportu Robotniczego w Łodzi

POCZTY SZTANDAROWE PRZED MASZTEM.

Ze święta Sportu Robotniczego w Łodzi

FRAGMENT Z DEFILADY ZAWODNIKÓW.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5,40, bez odnośnienia zł. 4,70, na prowincji miesięcznie zł. 5,40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych 10-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.